

SERMO XVII.

De Verbis Evangelii secundum Joannem: *Dixit Jesus Discipulis suis: Amen, amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo dabit vobis.* Joan. XVI, 23-30.

Hic sermo legitur in tribus Codd., nempe duobus ex Bibl. Laurent., quorum prior habetur Plut. XVII, Cod. XLIII, fol. 25; posterior autem Plut. XIX, Cod. XVII, fol. 126 b; uno vero ex Bibl. Ædil. Cod. CXXXVI, fol. 151 b. Omnes nomen sancti Augustini præferunt, cui nihil obstat quominus tribuatur. Locus ejus post sermonem Maurinensem CXLV.

SYNOPSIS.

I. Orandum est, licet res postulata non impetretur. II. Quare? Sunt qui mali petunt. III. Sunt qui carnalia postulant, aut qui petunt bona boni pro indignis. IV. Aliquando bona a bonis postulata in futuro implenda servantur. V. Sunt qui sancti contraria petunt animæ saluti. VI. Quid sit petere in nomine Christi. VII. Quid specialiter petendum? VIII. De locutione Christi in proverbiiis. IX. Christus orat, ut homo; exaudit, ut Deus. X. Homo non prius amat, quam ametur. XI. Duplex Christi natura. XII. Proprium Deo, cogitationes hominum intueri.

I. LARGITOR virtutum, et remunerator meritorum, Dominus Jesus Christus, sciens humanam naturam nihil

boni in (1) se habere posse, nisi per ejus gratiam, qui ait: « Sine me nihil potestis facere¹, » ad instantiam orandi et importunitatem petendi nos alibi hortatur, et admonet, dicens: « Petite et accipietis, quærite et in- » venietis (2), pulsate et aperietur vobis². » Et ne aliquis impetrare se posse quod postulat, dubitaret, si tamen in oratione non deficiat, magnam fiduciam petentibus in exordio hujus lectionis exhibuit, dicens: « Amen, amen » dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, da- » bit vobis³. » Ubi notandum, quia cum nos ad petendum hortatur Dominus (3), sua gratuita dona, nostra vult esse merita. Et ideo quamvis sciat quid nobis necesse sit, antequam petamus eum, ut inveniat in nobis quod (4) juste remuneret, ad petendum nos invitat, dicens: « Om- » nis qui petit accipit, et qui quærit invenit, et pulsanti » aperietur⁴. » Sed forte movet minus intelligentes, quare dicat: « Si quid petieritis Patrem in nomine meo, » dabit vobis; » cum legamus non solum inferiores quosque, sed etiam Paulum apostolum, qui summæ perfectionis fuit, aliquid petiisse, et non impetrasse.

II. Sed ut veridica Domini promissio nobis clarius eluceat, libet diversas personas petentium inspicere, et causas impetrandi vel non impetrandi discernere. Aliquando enim solet contingere, ut in oratione bona petantur, sed quia mali sunt qui petunt, a Domino exaudiri non merentur. Superflue namque se exaudiri a Domino putant in suis orationibus, qui eum audire contemnunt in suis sermonibus, Salomone testante, qui ait: « Qui ob-

¹ Joan. xv, 5. — ² Id. xvi, 24. — ³ Ibid. 23. — ⁴ Matth. vii, 8.

(1) Deest in codd. *in*, quod requirit sensus. — (2) Sic cod. xvii; quæ verba desunt in cæteris codd. — (3) Sic id.; hæc vox deest in cæteris. — (4) Cod. cxxxvi *quid*.

» turat aures suas (1), ne audiat legem, oratio ejus erit » execrabilis⁴. »

III. Aliquando vero carnales carnalia petunt, et ideo a Domino non exaudiuntur. Quibus per beatum Jacobum apostolum dicitur: « Petitis, et non accipitis, eo quod » male petatis, ut in concupiscentiis vestris permaneat². » Aliquando boni bona petunt, sed illorum mala merita pro quibus petunt, eis obsistunt, ne exaudiantur; quales erant illi pro quibus Jeremiæ a Domino dicitur: « Tu » vero noli orare pro populo hoc, et non assumas pro eis » laudem et orationem, neque obsistas mihi, quia non » exaudiam te³. » Et iterum: « Si steterit Moyses et Sa- » muel coram me, non est anima mea ad populum istum⁴. » Nec tamen putandum est quod a fructu mercedis (2) privemur, quoties pro iniquis orantes exaudiri non meremur, quia et si illi non sunt digni accipere, pro quibus petimus, nobis tamen pro bona intentione merces recompensabitur. Unde (3) non dixit simpliciter: « Si quid pe- » tieritis Patrem in nomine meo, dabit, » sed cum additamento: « Dabit vobis; » quod est dicere: Et si illi non merentur accipere, pro quibus petitis (4), vobis tamen pro affectu charitatis merces retribuetur, sicut Psalmista ait: « Et oratio mea in sinu meo (5) convertetur⁵. »

IV. Aliquando Sancti sancta petunt, sed quia eorum petitio in præsentem non impletur, restat ut in futuro impleatur; sicut universalis Ecclesia quotidie in oratione postulat dicens: « Adveniat regnum tuum⁶; » quod reg-

¹ Isaï. xxxiii, 15. — ² Jacob. iv, 3. — ³ Jerem. vii, 16. — ⁴ Id. xv, 1. — ⁵ Psal. xxxiv, 13. — ⁶ Matth. vi, 10.

(1) Cod. xvii *aurem suam*. — (2) Ibid. *quia fructu mercedis*. — (3) Sic cod. cxxxvi; cod. xliiii addit *bene*, quæ vox legitur etiam in cod. xvii, qui tollit negationem *non*. — (4) Sic cod. xvii; cod. xliiii *petetis*. — (5) Cod. cxxxvi *in sinum meum*.

num non finita oratione advenit, tamen post universale (1) iudicium sine dubio creditur venturum.

V. Aliquando Sancti cum in oratione contraria animæ suæ ignoranter (2) petunt, occulto iudicio Dei non ad voluntatem, sed ad salutem exaudiuntur. Multo enim salubrius est exaudiri ad salutem, quam ad voluntatem. Quod ut manifestius intelligatur, duos in medium ponamus (3), unum malum et alterum bonum, ita tamen ut bonus petisse legatur, et non impetrasse, malus autem petisse, et impetrasse. Sed ne aliquis tacita conscientia dicat, fieri posse illum ante oculos Dei justum esse, qui est exauditus, et illum injustum, qui non est exauditus, talis in malo proponendus est, cujus malitiam nullus ignoret (4), et talis in bono, de cujus sanctitate nullus dubitet, Paulus scilicet apostolus, et diabolus. Quis enim diabolum auctorem malitiæ esse neget, maxime cum per beatum Job de eo dicatur: « Omne sublime vi- » det, et ipse est rex super omnes filios superbiæ¹? » Quis vero Paulum apostolum post conversionem sanctum fuisse dubitet, maxime cum ipse iudex de eo testatur dicens: « Vas electionis mihi est iste, ut portet nomen meum » coram gentibus, et regibus, et filiis Israël². » Nullus. Et tamen diabolus petiit, et impetravit; Apostolus autem petiit et non impetravit. Petiit diabolus, ut substantiam Job læderet, et audivit: « Ecce universa quæ habet, in » manu tua sunt³. » Petiit Apostolus, ut auferretur ab eo stimulus carnis suæ⁴, et non impetravit. Quis ergo horum magis exauditus est, diabolus, an Apostolus? Dia-

¹ Job. xli, 25. — ² Act. ix, 15. — ³ Job. i, 12. — ⁴ 2 Cor. xii, 7-9.

(1) Sic cod. xvii; cod. autem xliiii male addit *ecclesiæ*. — (2) Sic id., quæ vox deest in cod. xliiii. — (3) Cod. xvii *ponimus*. — (4) Sic cod. xvii, qui et inferius *dubitet*; cod. autem xliiii *ignorat, dubitat*.

bolus exauditus est ad voluntatem, non tamen ad salutem, quia inde deterior effectus est, unde sancto viro damnatum inferre conatus est. Apostolus vero non est exauditus ad voluntatem, sed ad salutem, quia non expediebat illi, ut stimulus carnis suæ ab eo auferretur, qui ob custodiam humilitatis ei datus fuerat, sicut ipse dicit: « Et ne magnitudo revelationum extollat me, datus est » mihi stimulus carnis meæ, Angelus Satanæ, qui me (1) » colaphizet. Propter quod ter Dominum rogavi, ut discederet a me, et dixit mihi: Sufficit tibi gratia mea. » Nam virtus in infirmitate perficitur¹. » Quicumque ergo fide non dubitans ea, quæ ad salutem animæ suæ pertinent, perseveranter petit, sine dubio exauditur, aut in præsentem, aut in futuro. Unde bene dicitur, « In nomine meo. » Nomen vero ejus Jesu est (2), id est, Salvator, sive salutaris. Ille ergo in nomine Jesu petit, qui animæ suæ salutem quærit.

VI. « Usque modo non petistis quidquam in nomine meo². » Numquid non ante petierunt Apostoli dicentes: « Domine, dic nobis, quando hæc erunt, vel quod signum adventus tui³? » Et his similia fecerant utique; sed quod ait: « Usque modo non petistis quidquam in nomine meo (3), » duobus modis intelligi potest; sive, « Non petistis quidquam, » quia me æqualem Patri non credidistis, ut in nomine meo peteretis; sive certe, « Non petistis quidquam, » quia ad comparisonem eorum, quæ petere debuistis, nihil sunt quæ petistis. Fragiles namque mentes Apostolorum, ante passionem, prius terrena et transitoria petere noverant, sicut de duobus filiis Zebedæi legimus, qui persuaserunt matri, ut peteret

¹ 2 Cor. xii, 7-9. — ² Joan. xvi, 24. — ³ Matth. xxiv, 3.

(1) Cod. xvii *ut me*. — (2) Sic cod. cxxxvi; verbum *est* deest in cæteris codd. — (3) Hæc verba *in nomine meo* desunt in cod. xliii.

ab eo, ut unus sederet a dextris, et alter a sinistris in regno ejus¹. Sed quia ad comparisonem eorum (1) quæ petere debuerant, nihil erant, quæ (2) petebant, protinus audierunt: « Nescitis quid petatis. » Terrena namque, et transitoria æternæ felicitatis (3) comparata, nihil sunt æstimanda. Sed quia (4) hactenus ab ea, quæ æterna sunt, petenda pigri fuerant, Domini sermonibus ad petendum incitantur, cum dicitur, « Petite, » et ne se accepturos dubitarent, recte subjungitur, « Et accipietis. »

VII. Quid autem principaliter petere deberent, manifestatur, cum subinfertur: « Ut gaudium vestrum sit » plenum². » Ubi ordo verborum talis est: Petite, ut gaudium vestrum sit plenum, et accipietis. In quo loco ostenditur, quia in oratione non aurum, non argentum, non terrenas divitias, non præsentis vitæ longitudinem petere debemus, sed vitam æternam, et ea quæ ad illam pertinent, id est, virtutes animæ. Plenum enim et perfectum gaudium esse non potest, ubi fragilitatis mutabilitas (5) ita variatur, ut vix per (6) unius horæ spatium gaudium nobiscum permanere possit. Subito enim lætitia a (7) tristitia absorbetur, gaudium in dolorem vertitur, sanitas (8) infirmitate læditur, ampla possessio paupertate tenuatur, prosperitas adversitate prosternitur; juvenis ad senectutem, vita currit ad mortem. Cum ergo dicit: « Petite, et accipietis, ut gaudium vestrum sit » plenum, » illam singularem et beatam vitam nos petere admonet, ubi est lætitia sine tristitia, gaudium sine do-

¹ Matth. xx, 20, 21. — ² Joan. xvi, 24.

(1) Sic cod. cxxxvi; deest vox *eorum* in cod. xliii. — (2) Cod. xvii *nihil erat quod*. — (3) Cod. xliii male *felicitatis*; cod. autem xvii *felicitati*. — (4) Sic cod. xvii; cod. xliii *qui*. — (5) Cod. xvii *fragilitas mutabilitatis*. — (6) Deest vox *per* in cod., sed sensu requiritur. — (7) Sic cod. xvii; deest vox *a* in cæteris codd. Deinde cod. xliii male *dolore* pro *dolorem*, quod habet cod. xvii. — (8) Sic cod. cxxxvi; duo alii codd. male addunt *in*.

lore, securitas sine timore, vita sine morte; quam qui adepti fuerint, « Gaudium et lætitiā obtinebunt, et fugiet ab eis dolor et gemitus¹; » quando (1) implebitur quod Dominus alibi promittit, dicens: « Iterum videbo vos, et gaudebit cor vestrum et gaudium vestrum nemo tollet a vobis². » Hanc devotus ille supplicator specialiter concupierat, cum dicebat: « Unam petii a Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ; ut videam voluntatem Domini, et visitem templum ejus³. » Et iterum: « Credo videre bona Domini in terra viventium⁴. »

VIII. « Hæc in proverbii locutus sum vobis. Venit hora cum jam non in proverbii loquar vobis, sed palam de Patre annuntiabo vobis⁵. » Proverbia quidem (2), similitudines dicuntur, quæ ad obscuriores quasque sententias intelligendas, necessarie auditoribus adhibentur, ut saltem per visibilia invisibilia cognoscere queant. Unde liber Salomonis Proverbiorum nomen accepit, eo quod parvulorum ignorantiam per quasdam similitudines (3) ad sapientiam discendam suadeat. Locutum ergo se dicit Dominus in proverbii, quia prius fragilitati Discipulorum condescendens, ut mysterium regni cœlorum facilius capere possent, in suis sermonibus similitudines adhibuit; sicut ait Matthæus evangelista: « Loquebatur Jesus cum Discipulis suis in parabolis, et sine parabolis non loquebatur illis⁶. » Sed cum promittit se non in proverbii locuturum, sed palam de Patre annuntiatum, ad tantam perfectionem per Spiritus (4) sancti adventum

¹ Isai. xxxv, 10. — ² Joan. xvi, 22. — ³ Psal. xxvi, 4. — ⁴ Ibid. 13. — ⁵ Joan. xvi, 25. — ⁶ Matth. xxiv, 34.

(1) Sic cod. cxxxvi pro voce *quod* male posita in cæteris codd. — (2) Cod. cxxxvi male *quædam*. — (3) Sic cod. xvii; cod. xliii *quasdam similitudines*, minus bene. — (4) Cod. xliii male *Spiritum*.

ostendit dies (1) esse venturos, quibus non necesse sit jam in proverbii quasi parvulis loqui (2); cum idem Spiritus sanctus adveniens palam de Patre annuntiabit (3), id est, perfecte cognoscere faciet, qualiter Pater in Filio, et Filius sit (4) in Patre, et quæcumque potest Pater similiter et Filius; secundum quod ipse ait: « Omnia quæ habet Pater, mea sunt¹. » Unde et subditur: « Illo die in nomine meo petetis²; » quod est dicere: Illo die, cum Spiritus sanctus adveniens cognoscere vos fecerit, quia « Ego et Pater unum sumus³, in nomine meo petetis, » quia æqualem Patri me esse cognoscetis, et omnia dare me posse cum Patre credetis. Sive quod ait: « In nomine meo petetis, » tale est ac si diceret: Cum Spiritus sanctus adveniens terrena vos perfecte contempnere fecerit, solummodo quæ ad salutem animarum pertinent petenda intelligetis (5).

IX. Et quia Christus ita homo apparuit, ut perfectus esset Deus, recte subjungitur: « Et non dico vobis, » quia ego rogabo Patrem de vobis⁴; » quia enim homo est, alibi Patrem pro Discipulis rogasse legitur dicens: « Pater sancte, conserva eos (6) in nomine tuo quos dedisti mihi⁵. » Et iterum: « Pater, cum essem cum eis, ego servabam eos; nunc autem pro eis rogo, non pro mundo, et non rogo ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos a malo⁶. » Et alibi Petro: « Ego pro te rogavi Patrem (7); » ut non deficiat fides tua. » Nunc autem non rogaturum

¹ Joan. xvi, 15. — ² Ibid. 26. — ³ Id. x, 30. — ⁴ Id. xvi, 26. — ⁵ Id. xvii, 11. — ⁶ Ibid. 12-15.

(1) Sic prorsus legendum; codd. autem habent *eos*. — (2) Sic codd. xliii; cod. cxxxvi male habet *necesse est*; cod. autem xvii graviore errore *quibus necesse est in proverbii quasi proverbii loqui*. — (3) Cod. male *annuntiet*. — (4) Sic cod. xvii; deest vox *sit* in cod. xliii. — (5) Sic cod. xvii; cod. xliii *intelligatis*. — (6) Sic cod. cxxxvi; cod. xliii *nos* male. — (7) Cod. male *patre*.

se Patrem pro Discipulis dicit, quia omnipotens est in divinitate cum Patre. Rogat ergo Patrem per humanitatem, quia omnia postulata cum eo dat per divinitatem; sive certe quod ait: « Et non dico vobis, quia ego rogabo » Patrem de vobis, » ad tantam beatitudinem Sanctos ostendit esse venturos in æternam vitam, ut nullius auxilio vel prece indigeant, quia (1) æterna beatitudine replebuntur; sicut Dominus per Isaiam (2) prophetam pollicetur, dicens: « In diebus illis, et in tempore illo » non docebit vir fratrem suum, neque proximum suum » dicens: Cognosce (3) Dominum; omnes enim cognoscent me a minimo usque ad maximum, dicit Dominus⁴. » Et ideo non dixit de præsentis, Rogo, sed de futuro, Rogabo.

X. Quod autem subjunxit (4): « Ipse enim Pater amat » vos, quia vos me amastis, et credidistis, quia a Deo » exivi², non ita accipiendum est, quasi amor Discipulorum præcesserit, ut proprio merito a Patre amari mererentur, sed gratuito dono primum a Patre dilecti sunt, ut Filium credere et amare potuissent; de quibus per Prophetam ipse dicit: « Diligam eos spontanee³. » Et in Evangelio: « Non vos me elegistis, sed ego elegi vos⁴. » Hinc Jacob apostolus ait: « Voluntarie genuit nos (5) » verbo veritatis⁵. » Eadem (6) enim gratia quæ subsequitur hominem, ut bene possit, ipsa præcedit ut bene velit. Nisi enim humanam voluntatem gratia Dei præveniret (7), ut bene vellet, nequaquam Psalmista diceret:

¹ Jerem. xxxi, 34. — ² Joan. xvi, 27. — ³ Osee. xiv, 5. — ⁴ Joan. xv, 16. — ⁵ Jacob. i, 18.

(1) Sic cod. cxxxvi; cæteri male *qui*. — (2) Hic memoria excedit auctor, aut amanuensis scribendo Isaiam posuit loco Jeremiæ; hæc enim verba leguntur apud Jeremiam, non apud Isaiam. — (3) Cod. xliii *cognosce*. — (4) Sic cod. xliii; cod. xvii *subjungit*. — (5) Codd. male *nobis*. — (6) Sic cod. xliii; cæteri *ea*. — (7) Sic cod. cxxxvi; cæteri male *perveniret*.

« Fortitudinem meam ad te custodiam, quia tu es (1) » Deus susceptor meus; Deus meus, misericordia ejus » præveniet me¹. » Et nisi eadem hominem subsequeretur, ut bene posset, nullo modo idem (2) Psalmista diceret: « Misericordia ejus subsequetur me omnibus diebus vitæ » meæ². »

XI. « Exivi a Patre, et veni in mundum, iterum re- » linquo mundum, et vado ad Patrem³. » In hoc versiculo Dominus utramque suam naturam, divinam scilicet et humanam nobis commendavit; quia enim Deus in forma divinitatis ab hominibus videri non poterat, « Exi- » vit a Patre, et venit in mundum, » quia, ut videri possit in forma servi, visibilem se mundo ostendit; sicut ait Apostolus: « Cum esset in forma Dei, non rapinam ar- » bitratus est esse se æqualem Deo; sed semetipsum exi- » nanavit formam servi accipiens in similitudinem (3) ho- » minum factus, et habitu inventus ut homo⁴. » Iterum reliquit mundum, et ivit ad Patrem, quando expleto incarnationis suæ mysterio, humanam naturam, quam ex nobis assumpserat, in Patris dexteram collocavit, sicut ait Marcus evangelista: « Dominus quidem Jesus, post- » quam locutus est eis, assumptus est in cœlum, et se- » det (4) a dextris Dei⁵. » Sicut ergo non deseruit Patrem, cum in mundum venit, sic non reliquit electos, cum ad Patrem rediit; sicut ipse alibi ait: « Ecce enim ego vo- » biscum sum omnibus diebus usque ad consummatio- » nem sæculi⁶. » Manens ergo cum Patre per divinitatem, venit in mundum per humanitatem; et rediens ad Patrem

¹ Psal. lviij, 10, 11. — ² Id. xlii, 6. — ³ Joan. xvi, 28. — ⁴ Philip. ii, 6, 7. — ⁵ Marc. xvi, 19. — ⁶ Matth. xxviii, 20.

(1) Sic cod. cxxxvi; desunt verba *tu es* in cod. xliii. — (2) Sic cod. cxxxvi; cæteri habent *ita*. — (3) Sic cod. cxxxvi; cod. xliii *similitudine*. — (4) Cod. xvii *sedet*.

per humanitatem, mansit cum electis per divinitatem; sicut ipse ait: « Nemo ascendit in coelum, nisi qui de » caelo descendit, Filius hominis, qui est in caelo¹. »

XII. « Dicunt ei Discipuli ejus: Ecce nunc palam lo- » queris, et proverbium nullum dicis². » In his suis verbis ostendunt Discipuli, quia in hac ultima confabulatione loquens ad eos Dominus, de his maxime disputabat, quæ illos audire delectabat; et quamvis ea quæ loquebatur, nondum perfecte intelligerent, tamen se intelligere putantes, responderunt dicentes: « Ecce nunc » palam loqueris, et proverbium nullum dicis; » quia eorum (1) cogitationes frequenter præveniens, ea quæ interrogare volebant, non interrogatus in medium proferebat, divinæ naturæ indicium in eo comprehendunt. Unde et subjungunt (2) dicentes: « Nunc scimus, quia scis » omnia, et non opus est tibi, ut quis te interroget; in » hoc credimus, quia a Deo existi³. » Proprium namque est Deo, cogitationes hominum intueri, Scriptura testante, quæ (3) ait: « Tu Deus solus nosti corda filiorum » hominum⁴; » et iterum: « Quæ sunt in corde hominis, » oculi tui vident, Domine⁵; » et Psalmista: « Intel- » lexisti cogitationes meas de longe⁶. »

¹ Joan. III, 13. — ² Id. XVI, 29. — ³ Ibid. 30. — ⁴ 3 Reg. VIII, 39. — ⁵ Jerem. XX, 12. — ⁶ Psal. CXXXVIII, 2.

(1) Sic cod. XLIII; cod. XVII qui vero eorum. — (2) Sic cod. XLIII; cod. XVII male subjungunt, et prius comprehenderunt. — (3) Cod. XLIII male qui; sed quæ legitur in cod. CXXXVI.

SERMO XVIII.

De eo quod ait Apostolus: *Ut sciatis, quæ sit altitudo, latitudo, longitudo et profundum.* Ephes. III, 18.

Hic sermo non videtur esse completus, sed inter fragmenta potius est computandus. Extrahitur ex Lectionario Bibl. Mugellan., Cod. XI, fol. 26 b, propiusque accedit ad ea quæ habentur in Editis tract. CXVIII in Joan. n. 5; serm. CLXV, num. 4, 5, et serm. Append. CCXLVII, n. 4, 5. Locus ejus post sermonem Maurinensem CLXV.

SYNOPSIS.

Expositio textus Apostoli duobus modis, et quidem mysticis.

» Qui enim cognovit, inquit (Apostolus), latitudinem, » et longitudinem, et altitudinem, et profundum, et super- » eminentem scientiæ charitatem Christi¹, » vidit et Christum, vidit et Patrem. Ego hæc verba apostoli Pauli sic intelligere soleo: In latitudine, bona opera charitatis; in longitudine, perseverantiam usque in finem; in altitudine, spem coelestium præmiorum; in profundo, inscrutabilia judicia Dei, unde ista gratia in homines venit; et hunc intellectum coaptare etiam sacramento crucis, ut in latitudine, accipiatur transversum lignum, quo ex-

¹ Ephes. III, 18, 19.

tendantur manus, propter operum significationem; in longitudine, ab ipso usque in terram, ubi totum corpus crucifixum stare videtur, quod significat persistere, hoc est longanimiter permanere; in altitudine, ab ipso transverso ligno sursum versus, quo caput eminet, propter expectationem supernorum, ne illa opera bona, atque in eis perseverantia, propter beneficia Dei terrena ac temporalia, facienda credantur; sed potius propter illud, quod desuper sempiternum sperat « Fides quæ per dilectionem operatur¹. » In profundo autem, pars illa ligni quæ in terræ abdito defixa latet, sed inde consurgit illud omne, quod eminet; sicut ex occulta Dei voluntate vocatur homo ad participationem tantæ gratiæ, « Alius sic, » alius autem sic², supereminens vere (1) scientiæ charitatem Christi³, » eam profecto ubi pax illa est, quæ præcellit omnem intellectum.

SERMO XIX.

De adventu Domini I.

Sermonem hunc habes extractum e Cod. Cass. x, fol. 196, nec sine voluptate leges, utpote qui doctis piisque sententiis abundet, nec a genere Augustiniano abscedat. Locus ejus ante sermonem Maurinensem CLXXXIV.

SYNOPSIS.

I. Christus dux noster. II. Fideliter adimpletæ sunt prophetiæ. III. Cavendum, ne, sicut in diebus Noë, incauti de-

¹ Galat. v, 6. — ² 1 Cor. vii, 7. — ³ Ephes. iii, 19.

(1) Cod. vero.

prehendamur. IV. Divitiis et rebus terrenis non inherendum. V. Quanquam et divitiis possibilis sit salus. VI. Pauper malus, et bonus dives. VII. De malis temporum nemo murmuret. VIII. Dantur ista ad medicinam. IX. A Deo sæpius admonitis nulla remanebit excusatio. X. Moralis epilogus.

I. FRATRES, Christiani sumus, et omnes iter agere volumus; et si nolumus, iter agimus. Manere hic nemo permittitur. Omnes venientes in hanc vitam, volubilitas temporum transire compellit. Nulli sit pigritiæ locus. Ambula, ne traharis. Occurrit nobis iter agentibus in bivio homo quidam, non homo, sed Deus, propter homines homo. Et dixit nobis: Ad sinistram ire nolite. Facilis quidem videtur, et lenis, et deliciosus iste transitus, tritus a multis, et latus; sed finis hujus viæ interitum habet. Sed est illa via quæ habet plurimos labores, difficultates, angustias, duritias, ubi non solum deliciae non inveniuntur, sed vix humanitas competens exhibetur, per quam difficile ambulaturi estis, sed difficultate cito finita, ad magnam gaudiorum altitudinem venietis, ut evadatis illas insidias quas nemo evadit.

II. Recolamus præterita tempora et Scripturas sacras. Nonne ipse homo est Verbum Dei? Nonne ipsum « Verbum, » postea « Caro factum est et habitavit (1) in nobis? » Antequam caro fieret et habitaret in nobis, nonne ipsum Verbum locutum est per Prophetas? Locutus est utique Deus Verbo suo ad Abraham, quod genus ejus peregrinum futurum esset, cum ipse, cui dicebatur, erat senex, et Sara anus et sterilis. Creditum est; et factum est: quod ipsum genus, id est, populus inde nascens

¹ Joan. i, 14.

(1) Cod. habitabit.